

DISKURZUSOK

FELJEGYZÉSEK A MEGTÁMADOTTAK BIRODALMÁBÓL

/Ál-/vita Vásárhelyi Máriával

Avagy hát frászt „vita” ez. Megerősítés, kibontás, továbbgondolás, komolyan vétel, a szimbolikus politika felé terelés inkább. Mert nemcsak kommunikációs fegyvert és propagandisztikus töltetet kap a Nagy Testvér egy még nagyobbtól, s nem csupán érzékelhető, sejthető, de tudható is: nem azt kell vizslatni, mit mond a Vezér, hanem inkább azt, mit tesz... S nemcsak a birodalomépítés propagandájában, hanem a nyelvi biztonsági határzárak (szájzárak) normarendszerében, a nyelvhasználat militarizálása és a „migráns hordák” ellen harsogó háborús retorika kiépítésében ugyancsak. Vásárhelyi Máriának elszomorító módon igaza van ÉS-beli cikkében (2015. október 2.): a párhuzam a finkelsteini és klempereri korszakok között (a diktatúrákat összekötő elv és gyakorlat, szókészlet és retorika szintjén) több mint analógia, a kommunikációs tér kisajátítása és a nyelvi megszállás vagy narratív gyarmatosítás is kísértetiesen hasonló... Ám a totális nyelvi alárendelés, az állampropagandisztikus intézményrend kiépítése, a túlcentralizált közlésrendszer totális birtokbavétele a bérkommentelők körével együttesen már messzibb történeti gyökerű, mint az orwelli, zsdánovi, goebbelsi eljárasmódok. A „császár szemeknek és füleinek” intézményesítési elgondolása, a közlésterepek totális bekebelezése nemcsak Hitler-kori német, hanem ősi mezopotámiai, sőt még ősbibb kínai receptúra, s ilyesmikről nem csupán Victor Klemperer ír, hanem Jan Assmanntól Murray Edelmanig, Jürgen Habermastól Pierre Bourdieu-ig, Marc Abélèstől Császi Lajosig vagy Szépe Györgyig egy sor kritikai szociológus, nyilvánosság- és médiaelemző is, ha csak a hazai migrációkutatás tárgyi és mentális néprajzi adatait nem vesszük előbbre a hivatkozások között (lásd Árendás – Szeljak 2014; Földessy 2014; Juhász 1999). Ami azonban kétségtelenül módosulást élt át az utóbbi egypár szezonban, az már nem csupán a habermasi nyilvánosság-teóriát vagy a weberi érzületetikát invokálja itt, hanem a „fordított gyarmatosítás” fogalmának ügyes-készséges bevezetését az Eu-parlamenti Fidesz-képviselő Schöplin György által. Merthát a szavak tudatosítják a korszakot, a jelszavak csak túlélnek, a vezényszavak meg lekasabolják őket... (lásd a képmellékletet, „Menjen el a Te országod...!”, „Orbán által ígért kerítések 2010, 2015”, „A magyar migránsellenes kampány túlélője vagyok!”).

„Miképpen a nap sugára a felhőn, azonképpen tör át az igazság is a szavakon”

Stefan Heym: Dávid király krónikája.

Európa Könyvkiadó, Budapest, 1977:275. oldal

„Nem hagyhatjuk...!”

Kétezer-tizenöt hajnalán lassan kezdett földeregeni a „migráncsokat” helyzetbe hozó és kerítésen kívülre tessékelő kampány. A jelszavak és minősítések kommunikatív logikája kezdettől a háritás, a kizárás, majd a bekerítés, kiutasítás, végül a mindörökkön-örökkéig tartó kegyeletes befogadástilalom narratívái szerint gazdagodott az év nyári-koraőszi hónapjaiig. Mint már tudjuk, „nem hagyhatjuk”, „nem tűrhetjük”, „Magyarországon nem lesz Európa” (s így tovább...). Mert hát illendő lenne már össznépi (NER) szinten is észrevenni: a kortárs világunkban észlelhető Rossz és Gonosz saját léteire – egy nyíltan sőt hangosan megnevezhető „titokban” („...hadd mondjak el Önöknek egy titkot...!”) – talán magyarázatot kaphat olykor, de ilyenkor nem másról szokott szó esni, mint a *migrációs* jelenségről... Nem a keresztyéni attitűdről (arról is, ha a kisebbségi kormánypart dadogja el valahol, vagy papjai fonják imáikba sok helyütt, püspökeik tapsolják meg kételyek nélküli hithűséggel, majd /néhány kivételnek tisztelet!/ kedvesen kitessékelik a hajlékunkhoz érkezőket...), s nem is a jövevény, a vendég keresztyéni fogadásáról, hanem a bebábozódásról, az „Összeurópát” hegyivadász öntudattal védeni hivatott keresztyénségi hadállásról van szó leginkább, mely nem óhajt a megértő szolidaritást vállaló európaiság élményközegével azonosulni, de annál inkább a „hadrendbe” szedhető népesség lelki épségét kívánja fennen meg-

védelmezni: „Itt nem lesznek kerítésáttörések, bevándorlózendülések, felgyújtott menekülttáborok, és nem fognak vadászni mindenfajta bandák magyar nőkre, a feleségeinkre meg a lányainkra” – jelentette ki Orbán Viktor.¹

Szó van persze, nem is kevés, a jelen-ség-együtttest látványosabban megtestesítő „konteós” *narratívákról*. A mindenkori Rossz /most épp a toleráns Európa/ ellen jogosnak tekintett nemzeti „önvédelem” nemcsak egyént, de persze államot is megilletteh, mégannyira azért is, mert az önmitologizáló hajlam ereje és intenzitása ma már az állam újravarázslásának eszköztárába illeszkedik, sőt a politikai pszichológia fegyvereivel akár az öngyarmatosítás erőterévé is alakulhat. De kik és hogyan, mit és miért generálnak új mítoszt az esélyekből-félelmekből, ellenségképekből, kortárs-modern mumusokból, akár önnön kivagyis és győzedelmes nagyságukból? S lehetséges-e, hogy nem csupán személyeknek, de államoknak is fölötte nagy szüksége van erőfitogtató nagyság bizonyítására, mégannyira, ha sikert is remélhetnek a belső politikai mikroklímában, ha szereptudatuk ezáltal földrésznyivé vagy birodalmivá növekszik, s ha enélkül túl kicsik maradnának amúgy...? Válaszom persze az: nemcsak lehetséges, de minél csenevészebb a magabiztosság, annál harsányabb és fenyegetőbb a kinyilatkoztatás. A többi már csak hangerő és narratívák diskurzusa...

¹ <http://www.thehungariantimes.hu/thetimeshironolvasas.php?id=1985>

„A nyelv fontos, de talán nem annyira, mint a tettek és a gesztusok. A furgonban megfulladó 71 szíriai felnőtt és gyerek kapcsán a halálukat ünneplő, még több tragédiát kívánó kommentárok zsigeri gyűlöletére sincsenek szavak. A halál túl van a nyelven; eltörli a kisstílű különbségeket menekültek és migránsok, disszidensek és száműzöttek között” (Kolozsi 2016).² Lássuk azonban szövegszerűen is, ha nem épp a múltból, de minapi kottákból néhány dallamot vételezve, s mindenekelőtt a kreatív konteós képzelet megnyilvánulási indokainak eredői felől kérdezve...: hogyan zajlik mindez olyan társadalmi közbeszéd felületein, ahol a politikai narratívák legharsányabb megszólalás-módjai tetten érhetők... S ebben Vásárhelyi Mária lehangoló igazát nyugtázom: az erő-kultusz, a harc, a bonyolultságok egyszerűsítése, a monoton ismételtetés meggyőző/legyőző ereje, a Fidesz-nyelv önkénye is erős reflektorfényben vonul végig...

„Egy újabb veszélytől, az illegális bevándorlók befogadására vonatkozó kötelező uniós kvótától is meg kell védeni Magyarországot – jelentette ki Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter a parlamentben, napirend előtti felszólalásában. Harrach Péter, a Kereszténydemokrata Néppárt frakcióvezetője felszólalásban hangsúlyozta: különbséget kell tenni a menekültek és a bevándorlók között, utóbbiakkal szemben önvédelemre van szükség”. / <http://kdn.hu/news/kvotatol-meg-kell-vedeni-magyarorszagot/>

A KNDP „Több fényt!” című weboldalán olvasható szöveg (2015. okt. 19.) az MTI közleményeként kétséget nem hagyó módon idézi föl a parlamenti vita anyagát, Szijjártó Péter miniszteri értelmezését és a kormánypárti/ellenzéki hozzászólók vitanapi álláspontját. Az alkalom nem az egyetlen és első, hanem egy társadalomtörténeti értelemben jól követhető folyamat több állomásának csupán egyike, melyet számos más „meg kell védeni!” felhívás nyomvonalára és hadászati-stratégiai célrendszerére mutat föl.

Ugyanitt szerepel a folytatás is: „Magyarország bebizonyította, hogy igenis meg lehet állítani a modern kori népvándorlást, de újabb veszély fenyeget, a kötelező bevándorló-befogadási kvóta, amitől szintén meg kell védeni az országot – fogalmazta meg álláspontját Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter napirend előtti felszólalásában. A tárcavezető kijelentette: mára megszűnt az illegális bevándorlók beáramlása Magyarország déli határán, megvédtük ettől a veszélytől Magyarországot, a magyar embereket. A politikus köszönetet mondott az ebben a munkában részt vevő rendőröknek és katonáknak, valamint a visegrádi együttműködés (V4) másik három tagállamának, Szlovákiának, Csehországnak és Lengyelországnak.

² „Hogy a bevándorlók milyen szövegösszefüggésekben szoktak mostanában előkerülni, sokat elmond az Independent két újságírójának kísérlete: ők eredeti náci szövegeket kommentáltak be a Daily Mail cikkei alá, csak éppen a zsidó szót menekültekre cserélték. „Vagy ők, vagy mi, a bevándorlók elleni harc erről szól. Bármilyen félmegoldás a saját pusztulásunkhoz vezet” – ilyen és az ehhez hasonló idézetek az eredeti antiszemita kontextusból kiragadva kifejezetten népszerűek voltak a többi olvasó között”.

A V4-ek bebizonyították, hogy meg tudják védeni Magyarország határát, az EU és Schengen külső határát, és inentől kezdve nincs elfogadható magyarázat, kifogás arra, hogy 28-an miért ne tudnánk megvédeni Görgország külső határát, ami a legjobb megoldás lenne – mondta Szijjártó Péter.

A külgazdasági és külügyminiszter hangsúlyozta ugyanakkor, hogy Magyarországot a bevándorlási hullám egy újabb, ezúttal 'nyugatról érkező' veszélyétől, a kötelező bevándorló-befogadási kvótától is kell megvédeni. Az uniós kvóta azt jelentené – magyarázta –, hogy azokat a bevándorlókat, akiket most az európai szabályok felrúgásával ellenőrizetlenül beengednek az EU területére, vissza akarják majd osztani”.

Röviden tehát: meg kell védeni. Nemcsak Európát a migránsok áradatától, a „megélhetési bevándorlóktól”, a sátáni képben perszifikált Soros Györgytől, de ugyancsak hasonló a feladat más téren is: az egykulcsos adózást a többkulcsos áfával szemben, a magyar emberek munkahelyét és biztonságát veszélyeztető bevándorlással szemben, a dolgozókat a multikkal szemben, a társadalom józan többségét a karvalytőke nyomulásával és ideológiai manipulációival szemben, s egyáltalán mindent és mindenkit a baloldali és liberális előnyomulás megtévesztő hatásaival szemben is. *Háborús helyzet van, sőt jelentős térségre kiterjesztett szükségállapot is, minden jogos eljárás tehát szükségszerű*

önvédelem.³ Harci helyzet van, helyi háború, melynek stratégiai feltételeit irányítani, kézbe tartani szükséges a kormányzati előrelátás és aggályos védelempolitika nevében...

Kétségen kívüli, társadalmi jóváhagyásra hivatkozó állítások szerepelnek a Nemzeti Konzultáció weboldalán is: „A magyar emberek fontosnak tartják a bevándorlás kérdését saját életük szempontjából. Ezt az is bizonyítja, hogy több mint 1 millióan töltötték ki és küldték vissza a konzultációs kérdőívet. Az eredmények alapján az emberek véleménye egyértelmű: **Magyarországot meg kell védeni.** A válaszadók több mint 90 százaléka egyetért abban, hogy az EU bevándorláspolitikája megbukott, ezért szigorúbb szabályozásra van szükség”... Majd: „A kormány álláspontja egyértelmű: **Európa és Magyarország határait minden eszközzel meg kell védeni!**” Később: „**Nem engedhetjük meg, hogy az illegális bevándorlók veszélyeztessék a magyar emberek munkahelyeit és biztonságát.** Jogunk van megvédeni kultúránkat, nyelvünket és értékeinket. Közép-Európa országai, amelyek csak nemrég lábaltak ki a gazdasági válságból, nem engedhetik meg, hogy az elhibázott brüsszeli politika kárvallottjai legyenek”. („Az emberek döntöttek: az országot meg kell védeni. Nemzeti konzultáció a bevándorlásról és a terrorizmusról”. <http://nemzetikonzultacio.kormany.hu/>)

³ 2015. november 14.-én reggel „a B szintű terrorfenyegetettség emelt szintű rendszerét vezetik be”. http://index.hu/belfold/2015/11/14/rendkivuli_sajtotajekoztato_bakondi_gyorgy_orban_viktor_terrorfenyegetettseg_szigoritas/

A nemzeti konzultáció oldalain a megvédelem mint „kormányzati intézkedés” szerepel, háttérként épp az újonnan fölvatott rendőri gárda Hősök terén tett eskü-pillanata látható. A biztonság és „jó gyakorlat” eljárás módjait ekképp megteremtő példás állami gondoskodás itt nem egyenesen Európa értékei és normái *ellen* fogalmazódik meg, hanem minden megoldást szakrifikáló, legitimizáló, közjó érdekében szükségképpen bevezetendő eljárásként, mely a „Gonosznélküli Föld” kialakításában láttat össztársadalmi érdekeltséget (erre a képzeletbeli territóriumra még visszatérek...), az állampolgári lojalitást pedig épp ennek sikeressége okán rendeli meg, tűzi napirendre, s majd hivatkozik utóbb a „megállapodásra”, melyet ezáltal kötöttünk (a virtuális „többséggel”, a hazáját féltő nagymagyarsággal...)

Ésszerűtlen a kvótarendszer..., mivel pusztán „*európai bevándorlásügyi csábítás*” – nyilatkozta Orbán Viktor (<http://hirtv.hu/hirtvarchiv/orban-a-kvotarendszer-mar-a-bevezetes-elott-megbukott-1289390>), melynek „*szirénhangját*” meg kell érteni és ellent kell állni (2015. június 5. *HÍR-TV* kommentárja a miniszterelnök pénteki Kossuth Rádiós interjújáról). Kitartó álláspontját napjainkban visszhangozza nemcsak a kormánypropaganda, de maga a miniszterelnök is: „A menekültek elosztását célzó kötelező kvótarendszer terve ellentétes valamennyi európai uniós tagállam alapvető érdekeivel, és nekünk meg kell védenünk Magyarországot – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök abban az interjúban, amelyet az osztrák Die Presse után a német Die Welt is közölt szerda este internetes kiadásában” (2015. okt. 30. *Világgazdaság*, lásd <http://www.vg.hu/kozelet/politika/orban-viktor-ha-a-kvotarendszer-torveny-lesz-magyarorszagnak-el-kell-fogadnia-457617>).

A kitartó menekült-kampányolást újfent megerősítő állásfoglalással /*Kossuth Rádió*, 180 perc/ Orbán Viktor egyedi konteóval is ellátott teóriát jelenít meg (2015. okt. 30.)...: „Orbán Viktor szerint a migránsözönyt – amelyet invázióknak nevezett – egyrészt az embercsempész-hálózat „*biznisze*” mozgatja, másrészt azok az aktivisták, akik „*mindent támogatnak, ami gyengíti a nemzetállamokat*”. E nyugati gondolkodásmódot és aktivistahálózatot talán Soros György neve fémjelzi a legerősebben – jegyezte meg Orbán Viktor, akinek aktivistakori nyugati tanulmányait a magyar származású milliárdos finanszírozta” (interpretálja Bede 2015).⁴ „*Árulás van, tisztelt Hölgyeim és Uraim...*” – összegezte még ugyanaz nap délelőtt Az idők jelei című vitaanyagot bemutató konferencián (a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége, a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület és a

⁴ Bede Márton a 444.hu oldalain: Bede Márton: Soros aktivistái az embercsempész-hálózat részesei – Orbán irányt mutatott. <http://444.hu/2015/10/30/soros-aktivistai-az-embercsempesz-halozat-reszei-orban-iranyt-mutatott>.

Professzorok Batthyány Köre által szervezett rendezvényen) a miniszterelnök –, aki szerint „*Ha nem állunk ki Európáért, a kontinens többé nem az itt élő polgárok Európája lesz, hanem néhány nagy pénzt mozgató, a nemzetállamok keretein túl gondolkodó, aktivista, senki által meg nem választott vezető hagyományos álmát teljesíti majd be a következő időszakban*”.⁵ „Orbán Viktor álláspontja szerint nem véletlen, hogy naponta több ezer embert szállítanak be Európába: „nem egyszerűen teszetszaságról” van szó, hanem egy tudatos, baloldalinak mondható szellemi konstrukciót akarnak megvalósítani, ami a nemzetállamokat Európában zárójelbe akarja tenni, és ha már a hagyományos politikai küzdelemben nem sikerült megbirkózniuk a kereszténységgel és a nemzetállami identitással, akkor megkísérlik etnikai alapon. Ezzel az összeesküvéssel, ezzel az áruházzal szemben nekünk a demokráciához kell fordulnunk, a néphez kell fordulnunk”, hogy igent vagy nemet mondhassanak a jelenlegi történésekre – szorgalmazta a kormányfő, aki ezért először egy európai vita indítását javasolta. E vita célját pedig abban látja, hogy egy erős és keresztény Európa kerekedjen ki belőle”.⁶

Migráns-özön és háború – ezek az orbáni-állami konteó kulcsszavai. Most már nemcsak a (fantazmagorikusan egységesnek és félelmesnek tekintett, holott rendkívül tagolt) iszlám a kinevezett mu-

mus-ellenség, hanem egyenesen a nyugati bomlasztás, a minden liberális és baloldali rizikóvállalást sem nélkülöző makroszerveződés áll a jelenségek mögött, mely nem csupán a Soros-féle tőkével, hanem a „civil társadalom” fedőnevű nemzetközi organizációval kívánja, „*kiépült aktivista hálózattal*” próbálja lebontani az európai nemzetállamok határait, sőt magukat az államokat is. Mindez „*meztelen nemzeti birodalmi érdek*” sunyi érvényesítése az amerikaiak vagy nemtelen „európaiak” vezérletével, s nem utolsósorban „*a világ hipokratizálásáról*” árulkodó szándék tanúsítása is (hangzik az Orbán-rádióinterjúból).⁷ A világ hipokratizálása meg akár megmutatkozhat egy szögesdrótba fonódott muszlim kendő, egy megtépett gyermekjáték vagy egy útfélen maradt gyógyszerkészlet és fogkefe révén is (Kerék 2015).

Ugyanakkor kétség sem fér hozzá („...nem is akarok én ebből titkot csinálni...”): az állami konteóval a „nemzetek Európáját” elbizonytalanító gonosz, ördögi ártalom megnevezése vagy sugallása valósul-

⁷ „Nem is akarok én ebből titkot csinálni, hogy itt egy kőkemény, a bevándorlást legkevésbé sem támogató hatósági és belpolitikát fogunk folytatni a jövőben is. [...] Vannak morális érveim is, mert így első hallásra – amit mondtam – embertelen dolognak tűnik. Mert jönnek szegény menekültek: egyes országokba beengedik őket, mert azok rendes országok, más országokba meg nem, mert azok szívtelenek. [...] Szerintem erkölcsi elvek szólnak amellet, hogy a liberális bevándorláspolitikát elveszük. [...] Én az egész, ma evidensnek tekintett, morálisan megalapozottnak vélt, alapvetően liberális indíttatású európai bevándorláspolitikát [...] hipokritának tartom, erkölcsi alapjait hiányolom, és semmilyen célszerűséget nem látok benne”. Forrás: Orbán morális érvei meg a valóság. Magyar Narancs, 2014. aug. 27. <http://magyarnarancs.hu/belpol/orban-moralis-ervei-meg-a-valosag-91512>

⁵ <http://www.klubradio.hu/cikk.php?id=16&cid=192765>.

⁶ Magyar Idők, 2015. október 30. <http://magyaridok.hu/belfold/orban-viktor-europat-elarultak-84694/>

hat meg. A mindenkori mumus a bármikori bezárkózók és preventív módon támadók örök kulcsfogalma – erre Vásárhelyi is utal Klemperertől idézve a méltó párhuzamokat. Az Orbán feltételezte nemzetközi baloldali összeesküvés mögött álló erők megszemélyesített mumusként használata természetesen nem köteles számot vetni azzal, mekkora tőke és organizációs tehetség kellene az európai politikai baloldalon (e merő fikció érvényesülésének talán épp a baloldaliak örülnének a legjobban, de épp az ellenkezője igaz!), vagy mennyi hipokritaság fölhalmozása kellene ahhoz, hogy a világszerte aktuálisan mintegy 230 millió migráns mozgására valamely koncentrált energiákat érvényesítsen. De ha ráadásképpen a kortárs kommunikáció aktuális idegen-képe e látványos képtelenség mögé vetíti az USA és az amerikai pénzvilág univerzális érdekeit, akkor roppant hatásos populista mikrouniverzum keletkezhet mégis, ha csak a tájékoztatás vagy manipuláció szintjén is, de életképesen. S ekkor már nem marad kérdésként és elemzésre érdemes üzenetként az, hogy a nemzetállam azonos lenne netán a populista politikusok által vizionált nemzeti egységek igényével, az identitások koordinálásának és klasszifikálásának pártállami feladattudatával, az etnikai vagy mozgásban lévő bármely kisebbség hátrányos megkülönböztetésével és további narratív vagy aktuálpolitikai cselekkel, szóvirágokkal, napi füllentésekkel, pávatáncokkal. „A bennszülöttek és az idegenek egyenlőtlensége, amelyen nem lehet átsiklani, nem kultúráik egyenlőtlenségéből ered. A kultúrák és az etnikumok megkülönböztetése elvétí a modern társadalmak egyik strukturális problémáját, amely a politikai és mindenekelőtt szociális polgárjogok megtagadásából ered. Az 'idegenek' bevándorlása és tartós megtelepedésük azt feltételezi, hogy megilleti őket a jogegyenlőség, amely lehetővé teszi számukra, hogy funkcionális szerepeket foglaljanak el és a nyilvános szférában egyenlőként lépjenek fel, olyan emberekként, akiknek az igényei és érdekei egyformán érvényesek. Ameddig a bevándoroltak és a menekültek jogilag hátrányos helyzetben vannak ebben a társadalomban, addig diszkriminálhatók, s az előnyökért folytatott versenyben mindenütt diszkriminálni is fogják őket, ahol csak lehetséges. Csak a társadalom valamennyi tagja számára biztosított alapvető emberi jogok egyenlősége tenné lehetővé, hogy a meghatározott különbségekkel szemben közömbösek legyünk” – értékeli Radtke ezt a fajta alapállást az idegenség konstrukciójával összefüggésben (Radtke 1997). S mivel az emberi jogok egyenlőségének megadása csakis a döntéshatalomtól függ, itt ellentámadásra van szükség, a polgárháború víziójával szemben a polgárbéke eszményével, bármiféle engedélyek nélkül és a diszkrimináció bármi áron kivitelezésével... Sőt: magához a támadáshoz is legitimitás-többlet kellhet, akár ennek kierőszakolásával... Ami ugyanis fenyeget, az egy ismeretlen, bár ekként is félelmes identitású nemzetközi összeesküvés, mely *kozmpolita közösséget* kíván formálni a szuverén *nemzetállamok* közössége

helyére... Mégpedig nem nyílt háborúval, hanem „új típusú fenyegetéssel” – idézem (a Nemzeti Konzultáció levélszövegéből):

„A megélhetési bevándorlók törvénytelenül lépik át a határt, és miközben menekültnek állítják be magukat, valójában a szociális juttatásokért és a munkalehetőségekért jönnek. Csak az elmúlt néhány hónapban mintegy hússzorosára nőtt a megélhetési bevándorlók száma Magyarországon. Ez egy új típusú fenyegetést jelent, amit meg kell állítanunk.

Mivel Brüsszel kudarcot vallott a bevándorlás kezelésében, Magyarországnak saját útját kell járnia. Nem fogjuk hagyni, hogy a megélhetési bevándorlók veszélyeztessék a magyar emberek munkahelyeit és megélhetését”.

Brüsszel „kudarca” (bár ekkor még csupán az első kísérleti egyeztetéseknél tartanak szegények, s a kvótarendszerben vállalandó migráns-tömegek országokénti elosztásában vállalható közös felelősségről tárgyalnak az Unió vezetői, de ím a kinyilatkoztatások elnöke máris aggályok nélkül minősít...), avagy másképp szólván az Unió állami szuverenitás-csorbitó hatású, de a szuverén államok működési hatékonyságát csak kismértékben csökkentő (és önkéntesség révén szabályozott!), valós megállapodásokra épülő stratégiája csupán egy olyan szervezet/szerkezet lett ebben az orbáni értelmezésben, amely a szuverenitás-töredékek kétségtelen elvonásával korlátozza az önállóság/öntörvényesség hatásköreit. Ezzel – a turulisztáni konteó szerint – az ekképpen megterem-

tődő vákuumban mind az orbáni uniós politika, mind a szomszéd országokkal átalakult (kerítkezési) viszonyok voltaképpen jogszerűség álarcában indítanak („jogos”) küzdelmet mind az Unió, mind az uniós együttműködésben részt vevők, mind az európai értékrendet elfogadók ellen, s ez kiegészül napjainkban az Egyesült Államok elleni stratégiázás kezdeményezésével és kihívó módon vállalt hangoztatásával is. Merthogy „nem tűrhetjük”! Ezt aztán semmiképp! S ha Orbánnak vagyok, ezt nemcsak hírelném, de hinném is.

*„Kevélység előzi meg a pusztulást,
felfuvalkodottság a bukást”*

Stefan Heym: Dávid király krónikája.

Európa Könyvkiadó, Budapest, 1977:207. oldal

Ám itt és most talán mégis megfontolandó lenne (valamely tanácsadó csapatban legalább...) arra is gondolni, mit kínál az analógia a birodalomépítés terén... „Milyen nevetséges volna ez a frázishalmaz, ha nem lennének rettenetes gyilkos következményei!” – írja Klemperer (1984:101). Vásárhelyi idézeteiben az a súlyos, hogy a kézenfekvő analógia több mint helytálló a kommunikációs tér harmincas évekbeli kisajátítása – és a mai hősbirodalmi építkezés között... „A politikai nyelv tehát, amelyet egy birodalom beszél, szükségképpen az erőszak nyelve, mert a terjeszkedés a birodalom lényegéhez tartozik” – beszél erről Eisenstadt is a nagy birodalmak sajátlagosságairól írott monográfiá-

jában (1968). Érdeemes hát belátni, hogy az orbáni konteó világában nemcsak kivagyí büszkeségek és önleleplező félreértések laknak, nem szimplán a nyelvi terror üli meg a kommunikációt, hanem minden téren közlésmódok, források belső konfliktusáról van szó (lásd a kiterjesztett migráció-értelmezésben Schöpflin György, Lányi András, Udvarhelyi Tessza, Iványi Gábor, Szántó Diána, Csepeli György vagy Bakk Miklós interpretációját a migráns tárgyköréről és a jelentéstartalmak kiterjedéseiről). Ezek a nyelvi cselek, a nyelv hatalmát a hatalom nyelvivé formáló eljárásmodok részben persze árulkodó jelek, harsány szimbólumok a térfoglalásba mozdított apparátusok újraírt szótárában és újbeszél nyelvében, de épp annyira a mindennapi életbe lopózkodó narratívák is, melyeknek /Fél Edit kifejezésével/ „a saját társadalmában kutató etnológus” adhat hangot. Pontosabban: az a társadalom- vagy kommunikáció-kutató, aki nem kívánja külsődleges nézőpontok vitatkozó ellenvetéseivel leegyszerűsíteni a kérdéseit (tv- és rádióinterjúk, betelefonálás műsorok, magazinbeszélgetések, blogok tengere, stb.), de nem kívánja magára vállalni sem a kormányzati beszédmódok kétértelműségét,⁸ avagy „az értékek zsarnokságát” /Carl Schmitt szavaival/ érveinek fundamentális értékévé tenni – az szükségképpen figyelemmel marad „a Max Weber által definiált érületi etika és a felelősség-etika kettősére” is (mint ennek alapvető fontosságára Bakk Miklós politológus figyelmeztet a migráns-kérdésben tett kinyilatkoztatásában). Bakk a weberi érvelésre építve véli: „Az egy-ügyűség értékzsarnoksága intellektuális támaszt logikus módon elsősorban az univerzalizálható értékek között talál, nem véletlen tehát, hogy jórészt az egyetemes elvekre alapozó progresszív baloldalt jellemzi. Eközben azoknak a politikusoknak, akiknek választóik különböző partikuláris értékeit kell közös nevezőre hozniuk, a felelősség-etikai számonkérhetőség jut” – így elemzi az „új világtörténeti jelentőségű folyamatot” a romániai interpretációk és a magyar felelősség-etika kérdésköre ürügyén. Minthogy pedig – folytatja okfejtését – „Európa történelmi partikularitások szövetsége, érthető, hogy a befogadás-kizárásnak egységes normatív rendje nem alakítható ki (ezért a kvótarendszer elleni berzenkedés), miközben az is világos, hogy a közös határ megerősítése mégis csak közös fellépést igényel” /.../ De: amíg úton vannak, migránsok, mert „egyedül vannak (esetleg kiscsaládjukkal). Nem lehet őket rossz szándékú embereknek tekinteni (kivéve az iszlamista terroristák bizonyosra vehető jelenlétét ebben az áradatban), azonban amikor megérkeznek a célországba, és ott visszaépítik saját

⁸ A hírek és „tényszerűnek” mutakozó közlésmódok kétértelműsége érdektelenné teszi azokat, akiket nem érint, de belelátást biztosít azoknak, akik figyelmét fölkelte, s ezáltal ki is egészítik olyanná, amilyent hallani szeretnének. A saját konteókhöz ez mindenképp fontos, a kormányzatiakhoz meg egyenesen hasznos. A szövegek, a politikai érdekek és a társadalmi környezet mindannyian szereplői annak a színjátéknak, melynek dramaturgiáját a híranyag háttere szabhatja meg (lásd Murray Edelman 2011 A politikai hírek kétértelműségei. In Angelusz et al. szerk. Média – nyilvánosság – közvélemény. Gondolat Kiadó, Budapest, 452-453. old.; http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0050_Angelusz_es_masok_szerk_Media-nyilvanossag-kozvelemeny/adatok.html)

hálózataikat, akkor akkomodációjuk módja olyan társadalmi zárványokat hoz létre, amelyek, bizonyos kritikus tömeg fölött kétségtelenül *strukturális erőszakot* gyakorolnak a befogadó társadalom fölött. E scenárió ellen lehet érvelni a sikeres muszlim integráció egyéni példáival. De esetükben a siker egyik kulcsmozzanata épp az volt, hogy az így integrálódó személyek tényleg egyedül és nem tömegben érkeztek, és beilleszkedésük kérdésével egyedül kellett megbirkózniuk” (Bakk u.o.,⁹ hasonlóképpen Lányi András, másutt a menekültkutató Kováts András, Nagy Terézia és a szociálpszichológus Csepeli György is).

A politikai antropológia elemző pozíciója ez esetben a hatalmi és uralmi eszköztár, a fegyverek és szavak arzenálja. Vagyis az érvek és a hódoltatás vagy befolyásolás muníciója alapján lehet képes a kutató distinkciókat megnevezni. Interpretációk (a menekültkérdés elemzési módjai) és rejtett rábeszélések retorikai megoldásai válnak itt a kormányzati konteók eszközeivé. Nem is beszélve arról, hogy a migráns-problematika rákapcsolása a terrorizmus félelmére milyen konnotációkat sugall, milyen „létező veszély” rémképét terjeszti ezerral és parttalan verbális erőszakkal...¹⁰ És feledve persze, hogy az

⁹ Bakk Miklós 2015 Krisztus és a regisztráció. Fő tér, Kolozsvár, elérhető: http://foter.ro/cikk/aregisztracio?utm_source=foter_ro&utm_medium=link&utm_campaign=foter_ro_201509; valamint lásd Kováts András menekültkutató közléseit az MTA Kisebbségkutató Intézetének aktuális kutatásáról, Klubrádió, 2015. október 31. Letölthető: <http://www.klubradio.hu/klubmp3/klub20151031-152854.mp3>

¹⁰ Végh Endre: <http://www.egyhaziforum.hu/in->

ellenbeszéd mint strukturális erőszak a civil társadalom nyomásgyakorló erejének és szabadságjogainak formája – akár tetszik ez bármely államhatalomnak, akár nem, s akár részét képezi az állami vagy az állampolgári meggyőzés-stratégiának, akár kimarad azokból...

De: legyünk kissé antropológusok is – nem egészen ördögtől való, hogy egy kormányzat a maga legitimitását és stratégiáit (akár pedig konteóit is) a nemzeti érdekre, a nép, az ország, „a zemberek” legprimébb érdekeire hivatkozva fogalmazza meg és dalolja kitartóan, kórusban. De épp az Emberek oldaláról nézve viszont mindezt hamisnak tűnő, ellentmondásosnak tetsző tónusban (is) teszi. A kormányzati narratíva, amely minden idegennel szembeni védvonalat készséggel és göggel hangsúlyoz, morális fenséggel tekint az európai idegenbefogadás megoldására,¹¹ lenézően a népvándorlás-özönnek kitett bénuska kormányokra, a liberális vagy erőtlen államokra és vezetőikre, és mindezt megtoldva vádaskodóan a nemzetközi összeesküvéssel, az iszlám-ellenes (maga keltette és kihasználta) közhangulat felszításával, rasszista sugallatokkal, megtévesztő általánosításokkal és félelmes analógiákkal-utalásokkal. Ezért nem pusztán félreértés a bevezetőben fölidézett

dex.php/vilag-nezet/356-elvisznek-a-migransok

¹¹ A morális pánik és a pánikdinamikák elemzéséhez lásd Bernáth Gábor – Messing Vera Bedarálva. A menekültekkel kapcsolatos kormányzati kampány és a tőle független megszólalás terepei. Médiakutató, 2015. XVI. évf. 3. szám, 12. old.), valamint www.socio.mta.hu/bernath-gabor-messing-vera-2015-bedaralva

alaptörvényi, külügyminiszteri, miniszterelnöki programosság, mely a kultúrakutató számára mindenekelőtt a Georg Simmel, a Carl Schmitt vagy a Reinhardt Koselleck által megjelenített mindenkori „idegen” jellemzéséhez, leíró interpretálásához kalauzol,¹² valamint a Habermas nyomán értelmezett történeti időfogalom és ennek jelentésu-niverzumai alapján válik áttekinthetővé.¹³ Egyúttal jelentörténeti diskurzus tárgyai is mindezek, s éppúgy a kortárs társadalmelemzés akut problematikái is, körülvéve politikai narratívákkal, melyek hosszú sorát itt most csupán kettővel kívánom fölidézni. A mostani, 2015 tavaszi „menekült-áradat” politológiai leírását, s hozzá való viszonyunkat értelmezni kívánó Fidesz-hű európai néppárti parlamenti képviselő Schöpflin György az egyik, aki fölhívja a figyelmet arra, hogy a weberi értelemben vett „hatékony állam” képtelen kezelni ezt a tömegű népvándorlást, mely nemcsak megrendíti az állampol-gárok hitét a funkcionális államfeladatok garantált ellátását illetően, de vissza is hat, mivel egyfajta fordított gyarmatosítást hoz, hisz a migráns tömeg sem a multikulturális Európa ideáját, sem a „többségi kultúrvilághoz” alkalmazkodást nem tekinti megoldási és adaptálódási útjának.¹⁴

A másik értelmezési kör ennél tovább megy, s nem titkoltan írásom címét is ebből ad-tam, jelesül korunk politológusainak és politikai elemzőinek egy szűkebb körétől véve, kik a „83. könyvhét kiemelt politikai kötetét” alkották meg: Tóth Gy. László, Lentner Csaba és Zárug Péter Farkas *Kik támadják Magyarországot és miért?* című könyvükben (2012) nemcsak név szerinti összeesküvőket emlegetnek (fejezeteikben „*az árulás ana-tómiája: a szabadkőművesek és a vörös emigráció, az ötödik hadoszlop támadása*” megje-lenítésével), hanem a címlapon Európát fenyegető vadászbombázókkal és a könyvhét előtti időben féltelen Budapest-belvárosi plakátokkal harsogták szét kritikai alapállásu-kat azok fülébe, akik nem érzékelték a vadászbombázók zaját, vagy nem respektálták a háborús retorika és a harci metaforák dübörgését a kristályéjszakák előestéjén.¹⁵

Persze a kortárs társadalomnéprajz vagy a kommunikációs antropológia szakembe-

¹² Lásd Tokaji Dóra ismertetését Reinhart Koselleck 2003 *Elmúlt jövő. A történeti idők szemantikája* című művéről. *Ösvények*, 2012/1). www.epa.oszk.hu/02200/.../pdf/EPA02284_Osvenyek_2012_01_Tokai.pdf

¹³ Lásd *Manfred Frank* 1999 *A megértés határai. Egy „rekonstruált” diskurzus Habermas és Lyotard között.* József Műhely Kiadó, Budapest.

¹⁴ Schöpflin: „Minél több az újonnan érkezett telepes, annál nehezebben lehet a többség által óhajtott széleskörűen értelmezett rendet fenntartani. /.../ Most ennek a fordítottját éljük meg. A korábbi folya-matnak gyarmatosítás a neve, tehát amivel most nézünk szembe: fordított gyarmatosításnak nevezhető. Természetesen itt nem valami birodalom küldi népeit a „lakatlan” földrészekre, hanem leginkább a glo-balizáció egy újabb aspektusával van dolgunk. /.../ Némileg leegyszerűsítve: a népvándorlással szemben védtelenek vagyunk, akár szeretjük, akár nem; a folyamat az általunk felépített struktúrákat átszabja, a mi beleegyezésünk nélkül, tehát erőszakosan. Ez ellen engedélyezett a védekezés, a törvényes kereteken belül természetesen”. http://mandiner.blog.hu/2015/09/02/forditott_gyarmatositas_migracio_es_mi_xii

¹⁵ Kairosz Kiadó, Budapest, 2012. A szerzőkkel készült interjú: „A multik köpni-nyelni nem tudtak” – kik támadják Magyarországot? HVG, 2012. június 12. Forrás: http://hvg.hu/itthon/20120622_kik_tamadtak_magyarorszagot

rének napi csemegéjét szolgáltató politikai médiapiac e markáns megnyilvánulásai önmagukban még nem „súlyozott” közlések, s utóhatásukat tekintve sem oly tartósak, hisz Finkelsteinék éppúgy kiszolgáltatnak mást is, aki több jattot biztosít majd. De közben nem érdemes feledni, hogy az állami konteók állandósulásának versenyében régóta fennáll ez a közhangulat-át-rajzoló vagy félrehangoló *identitás-háború*, mely voltaképpen a „kozmpolita közöség versus nemzetállami közösség” dimenzióban látszik mutatkozni. Ott, ahol „Árulás van!”, ahol kontinuus „háború folyik”, ahol mozgósítási és terrorfenyegetettségi közhangulat épül ki az állampolitika és a miniszterelnök védelmében, ott ténylegesen harcias önvédelemre kell legyen igény, s ott már a nemzetfogalom és nemzettudat szakralizálásának tanúi lehetünk. A demokratikus hagyományfelfogásban az alkotmányos intézmények rendszere itt ugyanis átalakul az éppen résztvevő/ szavazó kormánytámogató tömeg (mint intézmény!) jóváhagyó jelenlétévé, és „A zemberek” e kontextusban a legitimáló többség megjelenítőivé varázsolódnak át. Ez egyszerűen csak „a pártállam visszavarázslása”, visszabúvölése, erősen szemben a nyolcvanas évek magyar belpolitikájával, ahol a pártállam varázstalanítása ment végbe (ahogyan azt a korszakról írott kötetben helyi-területi részletrajzokkal be is mutattam annak idején).

Klemperer könyvében is kortárs naplóként visszhangzik a harciasság legitimá-

lásának eszköze: „A 'háborús' túlságosan szűk értelmű volt, csak a háború dolgaira lehetett érteni és bármennyire őszinte is volt, harci kedvet és hódító szándékot árult el. Ellenben a 'harcias'! Ez általánosabban vonatkozik a feszült, minden élethelyzetben, védekezés és támadás által az önfenntartásra irányuló, a természet, az akarat semmiről lemondani nem hajlandó magatartására” (Klemperer 1984:9).

Ennek mint „meghatározó cselekvésspektívának” mibenlétét az egocentrikus stratégia jellemzi leginkább, mely „a társas cselekvés különböző résztvevőinek perspektíváját nem veszi figyelembe” a „tekintélyvezérelt interakciók” során, rációfalva a racionális életvilág esélyeire a dogmatikus életvilágot építők tömegerejével, illusztrálva mintegy azt is: „hogyan megy végbe a rituálisan biztosított normatív alapegyetértés nyelvivé tétele, s így a benne rejlő racionalitáspotenciál kibontakoztatása” (árnyaltabban v.ö. Sik D. 2008:54).

Mivel pedig a /közjogilag abszurdum/ „Nemzeti Konzultáció” gesztusa e nyelvi megoldással ténylegesen is lojális kormánytámogató erővé festhető át, a dacból-erőből és manipulációból fakadó „demokratikus” legitimáció 1) parlamenti, 2) népszavazási verziójából az utóbbira kerül a hangsúly – mintegy elsöpörve azt a tézist, hogy a kormányzat a parlamentnek felelős, nem pedig a választóknak, akik különösen nem a történelmi emlékezet-építő szertartások, kormányképviselők kénye-kedve szerinti manipuláció elszenvedői. Az

Alaptörvény (2012) preambulumban a „kereszténység nemzetmegtartó ereje”-ről és a „Szent Korona”-ról szóló szövegrészt megannyi értelmező itthon és külföldön egyaránt úgy interpretálta, mintha itt az egykori keresztény állam vagy a monarchikus tradíció (királyság) felélesztéséről lenne szó, valamifajta nemzet(hit)vallásról tehát, a lejáratott népi és népnemzeti helyébe iktatott isteni legitimációról, mely univerzális mivoltában a mindenkori hatalom jövő elfogadottságát szimbolizálja „a nemzet szakralizálása (vagy a vallás nacionalizálása) szófordulat” révén.¹⁶

Klemperer, mint korunk értelmezője?

*„Hosszú volt a vádirat, és tekervényes,
telis-tele tűzdelve utalásokkal az Úr parancsolataira
és a királyok legbölcsebbikének bölcsességére;
dudvaként burjánzottak benne a hivatalos szövszörnyetegek,
melyek közül kimagaslott egynéhány súlyosabb kifejezés,
mint például rágalmazás és aknamunka,
becsületsértés, hamisítás és felségárulás”*

Stefan Heym: Dávid király krónikája.

Európa Könyvkiadó, Budapest, 1977:271. oldal

Amint azt jól tudjuk-tudhatjuk: a nemzeti történelem (s főképp jelenkori szakaszainak átélése) kézenfekvően szolgálja az identitás-építés céljait és a *nemzet mint konstruktum* mitikus múltjának, sérelmeinek és szimbolikus-politikai mibenlétének eszköztárát.¹⁷ Ehhez még valódi história sem kell, elég a hivatkozás, a definíció vagy a vizionált tünelemény, viszont a jelen és az épülő-építendő jövő megannyira a megosztott történeti emlékezetre építhető, fenyegetettsége pedig a mindenkori tervező szótárához szigorúan hozzátartozó jelenség, mely a kortárs nacionalizmusok (és még inkább populizmusok) fegyvertárának ékességét testesíti meg, egyszerre válva össznépi vízióvá és csőre töltött fegyverré a kommunikatív szférában, mely ugyancsak az állam- és hatalomszolgálatra van beállítva.¹⁸

¹⁶ Marsovszky 2015; Hankiss 1985:36-48.

¹⁷ Lásd erről Bibó István vagy Eric Hobsbawm, Roger Brubaker vagy Thomas Hylland Eriksen munkáin túl Kovács Éva, Feischmidt Margit, Keményfi Róbert, Vidacs Bea, Egry Gábor vagy Gyáni Gábor számos tanulmányát, könyvét. Vagy Szirmai – Újvári 2009; Gyulavári – Kállai 2010; A.Gergely szerk. 2002.

¹⁸ A nemzet szakralizálásának tendenciájáról további irodalmából lásd Magyar identitás kontra nem magyar identitás I. és II. rész, Galamus, 2011. 06. 12 és 13., elérhető http://oswt.galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=74093:magyar-identitas-kontra-nem-magyar-identitas-i-resz-73314&catid=9&Itemid=134 ; http://oswt.galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=74156:magyar-identitas-kontra-nem-magyar-identitas-ii-resz-73377&catid=9&Itemid=134

Az sem rejtett titok ma már: kortárs populizmus és a nemzet szakralizálásának technológiája nemcsak esély a visszaidézhető történeti sérelmek, a képzelt történelem krízise és az új dimenziók közötti migrációs térfolyamatok kezelése alkalmával, de ezek mutatják is, milyen elszánt antiutópia ülte meg a „védekező társadalom” Magyarországot, s a migrációval kapcsolatos szociológiai kutatások transznacionális szférákra jellemző mutatóival ellentétes hivatkozásokkal mindez félelmet generált a megtelepedés imaginált veszélyei révén.¹⁹ A „Háború van!” programja a legkevesebb önreflexióval sem illeti azt a belső kolonizációt, mely eleddig saját erőből is végbement a nyugdíjasok ellen, a rokkantak vagy munkanélküliek, hajléktalanok ellen, „multik” ellen, dohányosok ellen, biokertészek, orvosok vagy ápolónők ellen, pedagógusok ellen, rendőrök ellen, melegek ellen, diákok ellen, s legutóbb épp a menekültek ellen hadoszlopokba rendeződő állampolitikai apparátusok és intézmények révén. Ha valakit megtámadtak, hát épp Ők azok, sokuk bizony érezheti így magamagát, éppenséggel a Fidesz vagy a Békemenet, a csahos televízió vagy a még csahosabb szélsőjobb által megtámadtatva. A „nyílt társadalom” és a hatalom ellenerői („a zemberek”) kerülnek

temid=134 ; valamint: Antiszemitizmus és nemzeti áldozati mítosz, Beszélő, 2013. 05. 20. (<http://beszelo.c3.hu/onlinecikk/antiszemitizmus-es-nemzeti-aldozati-mitosz>).

¹⁹ Lásd Sik Endre 2011; Ilyés Sándor – Peti Lehel – Pozsony Ferenc 2008; Czakó Ágnes – Giczi Johanna – Sik Endre 2010.

itt frontvonalakra, voltaképpen sokszor hadüzenetek nélkül is, aránytalanul gyengébb fegyverzetben, leépült nyilvánosság-szintek mellett, megbontott közösségek és átideologizálódott családok intim vitái mellett is. A Háború és a Szükségállapot (utóbbi a migráns tömegek érkezése okán még jelenleg is elrendeltségben tartva nyolc megyére vonatkozóan) nem minden szimbólumában virtuális. Az állami kontók tónusában pedig egyenesen fenyegető is. Az Alaptörvényben ugyan csak elvétve fordul elő „a zemberek” hivatkozás – de nevükben, „felhatalmazásukkal”, szavazást kérve tőlük a kormányintézkedésekre, a rejtőzködő ám totális megszállás (gyarmatosítás) eszköztárának alárendelve annál többször, hacsak épp „a kétharmad mindent visz” leosztás nem kerül a helyébe. Érdeemes talán megfontolni az istenkirályságok vagy monolitikus uralmi rendek történetét, de ellenoldalon az alattvalók hangját is: „Saját identitását alakítja ki a csoport azáltal, hogy szembehelyezkedik egy, az adott csoport saját meghatározottságát valamilyen módon támadó, megsértő másik csoporttal”. A definíció nemcsak „jelzője, hanem teremtő tényezője is a politikai vagy társadalmi csoportoknak” (Koselleck 2003:242). Tovább árnyalható a kép, ha rákérdezünk e „dualisztikus” nyelvi kifejezések „argumentációs struktúráira: ezek szinte azonos módon épülnek fel, és valahányszor alkalmazzák őket, mindig ugyanazokat a mintákat, sémákat követik, tehát történetileg átültethető kategóriák,

amelyek biztosítják az ellenfogalmak dinamikusságát” (írja Tokaji Dóra Koselleck-recenziójában 2012:4, mely kemény lehatárolások és pontosítások dolgozata).²⁰

A túlélés esélyeinek keresése, a munkakeresés, a megélhetés-remény, az életmentés alighanem alapvető (s nemcsak európai vagy euro-amerikai) emberi jog. Ennek elvittatása pedig az ellenkezője: jogtalanság, jogfosztás, kényszer, vagy másképp szólva újra-kezdett *gyarmatosítás*, immár a *saját területen*, saját kerítések között, saját (ököl)jogon. A szimbolikus és valóságos „politizálás” ekkénti felhasználása és a heveny politikai sodrások közepette térpolitikává alakítása nemcsak a Gonosz Földjét szimbolizálja, hanem a „módszertani nacionalizmus” megkonstruálását is szolgálja a nemzetközi (európai, interregionális és földrészközi) politikai kommunikáció révén (ld. Sik szerk. 2011; Tarrósy et al. szerk. 2014; White 2000, 2001).

A nemzet(ek) önrendelkezése, az otthonosság, a képzelt közösség csak a nemzeti kalodába zárva nem váltja be a reményeket. A nemzetállamok a hősi halál ideológiájával vonultak az első világháborúba. A felszított etnikai háború nem volt első és egyetlen, a nemzetállamok reformkori építése szinte mindenütt együtt járt korlátozott autonómiával, diktált békékkel, kényszerű harmóniákkal. Állampolgári lojalitás nélkül ez a képzelt egység sohasem működhetett. De a nemzet tagjainak egyenjogúsága, a nemzetiségek befogadásának és a jövevényekkel bánás morális fennköltségének eljárásmodjai még a felbomló Monarchia végnapjainál is elvárások voltak a politikai mezőben, a polgári miliőben. A magyar nacionalizmus („haza és haladás” polgári reménye és követelménye) egyfajta „filológiai” szakaszként (irodalmi nyelv, grammatika, nyelvújítás megteremtése, történelmi közösség ideológiájának megalkotása, etnosz mint integráló erő, rezisztens nemzeti intézményrendszer kiépítése); majd a polgári forradalom integrációt felülmúló kizárólagosságra törekvése (igények megfogalmazódása, kiválasztódás fázisa, határolások és etnicizálódás virulens korszaka); végül a teljes intézményrendszer és nemzeti ideológia átalakításának akarata állami kizárólagosság reményében, állampolgári közösség formálása az állampolgáriság ellenében, kiszorítás „idegen ajkúak” elleni intolerancia, szuverenitás igénye, bekerítkezés a határolás autochton reményében... – mindezek közvetlen előzményei voltak az első világháború éveinek (Szarka 2015)²¹ – nemcsak

²⁰ Ismertetés: Reinhart Koselleck: Elmúlt jövő. A történelmi idők szemantikája. Ösvények 2012/1:3-4.

²¹ Preventív, „honvédő háború” – mindenki ezt vívja a nemzeti kohéziót, önállóságot mentve. Elitek nem kell a szélsőséges nacionalizmusra hagyatkozni, mert az általános választójog eliminálja a belső egyenlőtlenségeket. Birodalmi és dinasztikus szemlélet helyett a történelmi nemzetek elnyomott nemzettudata, a tartományokban szétszóródott nemzetiségek egyesítésének képzete feszítette a kisebbségeket, osztrák és magyar az elnyomó nacionalizmust képviselte (30 millió magyar víziója a dualizmus korában...), a kapitalizálódás pedig nem szociális kiegyenlítődést, hanem a nemzet virtuális körébe nem tartozók beemelését segítette elő, s vele az elégedetlenséget is. Nem az internalizáció, hanem a nemzeti szocializmus felé indul a világ, az egyházak is, a pártok is, parlament is.

A magyar nacionalizmus („haza és haladás” polgári reménye és követelménye) a „filológiai” szakasz (irodalmi nyelv, grammatika, nyelvújítás megteremtése, történelmi közösség ideológiájának megalko-

Kelet- vagy Közép-Európában honos nemzetformálás törekvéseiben, de szerte Európában is, vagy épp a világ másik végén (példaképp Koudela – Yoo 2015).

Emlékszünk (talán) a híres-neves Béke-menet pannójára és tábláira: „Nem leszünk többé gyarmat!”, meg a 2013. október 23.-i kormányoldali demonstrációra is, ahol a Hősök terén Orbán Viktor megköszönte a CÖF szervezőinek áldozatos tevékenységüket, majd „nyomatékosította, a jelenlegi kormánytöbbség és támogatói nem dugják homokba a fejüket, hiszen ‘látjuk, hogy

tása, etnosz mint integráló, intézményrendszer); majd a 2. szakasz a polgári forradalom integrációt felülmúló kizárólagosságra törekvése (igények megfogalmazódása, kiválasztódás fázisa); majd a 3. a teljes intézményrendszer és nemzeti ideológia átalakításának akarata állami kizárólagosság reményében, állampolgári közösség formálása az állampolgáriság ellenében, kiszorítás „idegen ajkúak” elleni intolerancia, szuverenitás igénye, bekerítkezés a határolás autochton reményében.

Uralkodó személye (dinasztikus lojalitás – a királyért és császáráért meghalni, a hadsereg, az adminisztráció, az arisztokrácia, az asszimiláns zsidóság integrációs ereje, kisebbségek emancipációja, stb.) mint összetartó erő, mint államkeretet szimbolizáló főhatalom, mellette a polgárság erőnyerése, a modernizációs folyamat egységes politikai nemzetivé formáló hatása együttesen alapozzák meg a nacionalizmust rejtő folyamatokat. A túlélés egyik záloga az etnikai szerkezet tudatos átalakítása, tartományokra szétszedett és újraformált, etnizált Monarchia megvalósítása (kantonizált térség, föderális gondolat esélytelensége Jászi teóriájában, együttműködések a nációk között, autonómiák közössége mint a föderális gondolat záloga..., Károlyi kalkulálásai a várható tárgyalási esélyek tükrében..., stb.). Ugyanakkor az orosz-bolsevik térség a korszakos rabszolgaság bevezetését kezdi el...

Államépítő nacionalizmus – versus Wilson 14 pontja, örökbéke, direkt demokráciára és önrendelkezési elv harmóniája – a világháború elvesztése okán a szemellenzős nacionalizmusnak adekvát formája lesz, a háborús nacionalizmus (xenofóbia, gyűlölet, a másik kiirtására irányuló indulat) teszi érvénytelenné, vezeti az állampolgári lojalitás nélküli államválság felé az országot. /Szarka, ugyanott, saját interpretációmiban rövidítve az egyórás rádió-interjút.../.

megint szervezkednek, fenekednek, hamisítanak, és megint idegenekkel szövetkeznek’. A kabinet le fogja leplezni az összes hazugságot, hamisítást és az újabb trükkök százait – jelentette ki, majd köszönetet mondott a Békemenetnek – amelynek résztvevői a mostani nemzeti ünnepen is felvonultak – a ‘gyarmatosítási kísérlet’ visszaveréséért”. A miniszterelnök szerint Magyarország közeledik a valódi felszabadulás felé, ám a mindennapi élet szabadságának megvédéséhez a kormányoldal támogatóinak munkájára is szükség lesz: ‘lassan és biztosan be kell indítanunk a gépezetünket, hadrendbe kell állítani csapatainkat’, mint 2010-ben. ‘Közeledünk a valódi felszabadulás, a mindennapi szabadságunk felé’ – azt is hangsúlyozva: ‘a volt kommunisták mindig készen állnak arra, hogy Magyarországot átadják a gyarmatosítóknak. Már a rendszerváltás idején is szervezkedtek a külső erőkkel, hogy átjuttassák nekik az ország vagyonát és erőforrásait”²².

A külső vagy épp belső erők megszálló és elnyomó hatása annál nehezebb kérdés, minél több van a szabadságból. Popper nyitott társadalom-teóriája (eredetileg 1943-as!) a korlátozott szabadság elvével számol ugyan, s e téren a nyitottságból

²² Szerkesztőségi cikk, Új Magyar Szó, Kolozsvár, 2013. október 23. <http://www.maszol.ro/index.php/kulfold/19684-orban-viktor-hadrendbe-kell-allitani-csapatainkat> ; lásd még: A.Gergely 2013 Szemtől szembe az idegennel. <http://www.maszol.ro/index.php/kisebbsekben/17071-kisebbsekben-szemtol-szemben-az-idegennel> ;

Bertalanffy, Ludwig von 1991 „...ám az emberről semmit sem tudunk”. Úton egy új emberkép felé. *Aula, Társadalom és Gazdaság*, 1:148-157.

csak azokat javasolja kizárni, akik a bezárást tekintik politikai programjuknak... – épp a kelet-európai átmenetek idején lett alapolvasmánnyá, mikor nemcsak a gazdagabbakat érintő progresszív adózás vált sorskérdéssé, hanem a nyílt társadalom szabályait el nem fogadó, a szabadság partjait a határtalan haszonszerzés felé tágítani törekvő erők belterjes küzdelmének problematikájaként is, mely adott intoleráns korokban civilizációs konfliktusként is jelentkezhet, amennyiben a tömegek a *szabadság* (demokrácia) helyett a *biztonság* (pl. királyság, diktatúrák szavatolta) álgaranciáit választják önként. A Hitler példájával illusztrált utóbbiról azóta sem sikerült magunkat szélesedő tömegben és végleg meggyőznünk... (Popper 2001), beleértve a „szűzföldek” elérhetőségét és kiszolgáltatottságát, vagy akár a népvándorlás-kor európai (s köztük magyar) migrációs térpolitikáját.

Talán (paradox módon) a tárgyalt csoport abban a pillanatban elveszítené eredeti identitását, mihelyt *a*) elérnék céljaikat és/vagy *b*) megszűnne a szemben álló csoport. Azonban pontosan ezért történik meg, hogy a csoport más „stratégiához” folyamodik identitásának fenntartása érdekében: átalakítja az aszimmetrikus ellenfogalmak addigi rendszerét az újabb körülményeknek megfelelően. (Mármost ez éppen az, amire Vásárhelyi csak alig utal, vagy teszi ezt leginkább a háromnegyed évszázados folyamatok párhuzamával). A Rossz-Gonosz örök ellenségképe, az idegen és a „barbár” összemosása (itt most épp a „szélsőséges iszlám horda támadása”) már első körben is a féltudatlanságot, második körben a mesterkéltné-kép/Mi-kép érdekében a nyílt uszítás „tényállását” is magába foglalja, ami (Koselleck szerint) természetesen nem feltétlenül tudatos lépés, hiszen az aszimmetrikus ellenfogalmak termelési körülményei között egy-egy ilyen indulatfolyam több évszázadig is eltarthat (pl. a *hellének-barbárok* esetében is, mint azt Koselleck a „szemantika”-kötetben alaposan kielemezte) és változó dinamikát is mutathat.²³ De: „Különösen diszkriminatív lépés, ha egy-egy fogalmat kisajátít magának egy csoport, megfosztva ezzel a többi csoportot saját identitásától. Ezek a fogalmak akár egyszerű közzavak is lehetnek, amelyeket egy határozott névelővel egyedülivé tehet [Singularisierung] a kérdéses csoport. Koselleck példái *az egyház, a párt* és a *Nation*, amely fogalmak a szerző szerint egyenlőek egy „rablással”, a „nyelvi kifosztással” (Koselleck 2003:243; utalja Tokaji 2012:4).

Kétségtelen ma már – főképp a rendszerátalakulás folyamatában hangot kapott „ret-

²³ Az idegen – mint a mindenkori ellenfogalmak lekicsinylő értelmű használatának általános alakja – részletesen taglalt Koselleck korszakos kötetében. Ebben a *hellének* és a *barbárok* egymást kizáró fogalmairól, térbeli elválasztásuk és minősítő tónusú lekezelésük során a mindenkori és általános másság fölszámolásának programja lakozik. A térbeli elválasztás, „gettóizálás” nyomán, amit maguknak a harsányan használt fogalmaknak terrorizálása is követ, rendszerint a jelenségek spiritualizálása történik meg, mint a történelemben ciklikusan visszatérő ellenségképzési rutin. Lásd Koselleck 1998, 2003.

ro-identitások” elburjánzásának és kormányprogramos elvadulásának időszakában, hogy a nemzetállam monolitikusan zárt rendszerével szemben valóban ott áll egy *nyitott társadalom*, egy akár menekültek százezreit befogadni kész közösség víziója, de az „ellenoldal” sem tétovázik a lekezelő, durva és szolidaritás-hiányos attitűdök óriásplakátra emelésének lehetőségeit kihasználva. A harmincas évek mintájára fősátánt kereső pillantás számára ez a belátás, türelem, együttérzés, emberiség ma épp oly lehetetlen, mint akkoriban volt... – hisz menekültek tömegei akkor is ellepték Európa és más föld-

részek területeit, s a nagy fehér feltörekvő emberrel szemben mindenki más kicsiny és félelmes volt, vagy éppenséggel maga a Gonosz..., így a Soros-konteó bizonyosan meg fog felelni a hazai Békeközönség félszeinek és kívánalmainak. Kosellecknek igaza lett: A Nemzet mint a nyelvi kifosztás szimbóluma, a Pártegyház intézménye és attitűdje valóban megfoszt minden más társadalmi csoportot a maga bármilyen más identitásától. Ez azonban már nem pusztán „támadó” elmélet, hanem akut és totális nemzeti védprogram a politikai diskurzusmezőben...

Lecsengetés...

„Nem az én dolgom ítélni. Én, szerény szolga az igazság házában csupán egybehordom, elrendezem és csoportosítom a tényeket, kutatom rejtett értelmüket, s tőlem telhető hűséggel ábrázolom az események külső képét s menetét. Ám a szó éli a maga életét, nem túri, hogy megfogjuk, féken tartjuk, megzabolázzuk; kettős arcú, el- és leleplez; ahány sor, annyi új veszedelem les ránk”.

Stefan Heym: Dávid király krónikája.
Európa Könyvkiadó, Budapest, 1977:131. oldal

A migrációs mozgások ma aktuális trendjei, a mindenkori Gonosznélküli Föld keresése és helyette sokszor a súlyos rab-szolgamunkára kényszerítő „szűzföldek” megtalálása (mint Boglár Lajos guarani indián példája mutatja, 2001) talán épp ily misztikus és mitikus aspektusa a mozgásba lendült emberiség vágyképeinek.

A magyar „szűzföldek” ellen forduló gyarmatosítás-történet, melyet az állami tulajdonban lévő közföldek magántulajdonba adása, a primer gazdálkodás tereinek elkonzerválása és privatizálása, a társadalmi közvagyon haszonleső magánfelhalmozással alakítása jellemez napjainkban, épp oly oka és következménye is a „magyar

indián” migrációjának Nyugat felé, mint az arábiainak mifelénk. Akik ellen tehát meg kell védenünk magát a nemzeti szűzföldet, azok misztikus múlt felől közlekednek a Gonosznélküli Földek felé. S nálunk márcsak azért sem maradhatnak, mert az állami konteók ökológiai vagy pénzügyi indítékai és az újgyarmatosítás hazai jelenkortörténete lehetlenné teszi, hogy a képzet mélyebb értelme szerinti Gonosznélküli Földként lehessen mirőlünk beszélni, az elveszített szabadságot meg lehessen itt találni... – vagy legalább remény támadhasson azt megnevezni, „kik támadják Magyarországot”... Mert hát akik támadják, immár túlerőben és túlsúlyban vannak, szemben a konteók kritikusaival...

Absztrakt

Tanulmányomban arra összpontosítok, amit a mai kommunikációs piacon gyakorlati és teoretikus vélekedésekben számos törekvés úgy közvetít, mint annak megértési igényét, hogy a migrációs folyamatokhoz fűződő politikák, politikai teorémák, hivatalos és civil értelmezések miként körvonalazzák a magyar társadalom mentális-morális megosztottságát. A kormányzati oldal harsány „tematizálása”, kampányos lobogása, és híveinek szolgálai lihegése, a véleménynyomás hatása és a civil máskéntgondolkodásra gyakorolt offciális presszió egyazon terepen nyilvánul meg a menekültek befogadása és kitzítása kérdéskörében, eltérő fegyvertárral érvelve a helyi akaratok, térbeli mozgásszabadság, mediatisáltság vagy további befolyásolási felületek terén, melyeket kétségtelen konspirációs hangzavar vesz körül. Napjaink megannyi jogi szabályozása kényszerít rá „vészhelyzeti” működésmódot, a menekültek kérdését rendezni próbáló civil és helyi törekvésekre, nem utolsósorban a menedékkérőket, migránsokat és vándorlásra kényszerülőket „külföldi ügynökként”, megbízhatatlan idegenként és gyanús ellenségként beállítani próbáló kormány-konteókkal szemben, elszenvedve azt is, hogy alkalmanként vagy főképpen a gyengülő Európa ellen, vagy szélsőbalos érdekeket szolgáló „rend”bontóként kapnak ideológiai besorolást emiatt. Az államfeladatok ellátásának megnehezítésével vádolt civil szervezetek felelősségére és „aknamunkájára” utaló konteók (pl. a Soros György érdekeltségi körébe sorolt vagy a Norvég Alap támogatási rendszerére mutogatva ezek) növekvő elánnal állítják szembe a „jó kormányzat” és a „gonosz ellenerők” érdekcsoportjait, nemcsak megkülönböztetve, de európai vagy azon túli beavatkozással, gyarmatosítással vádolva az államcentrikus főhatalmi rendszer (NER) „minden ellenségét”. A partnerségi, együttműködési, szolidaritási vagy emberi jogi érdekképviseleti törekvések „en bloc” elítélése államideológiává lett, nem utolsósorban kettészakítva a „támogatók vagy bárki mások” táborára a migrációs kérdésben véle­ményt nyilvánító társadalmi többséget. A társadalmi egyenlőtlenség ekként mintegy

fókuszált kérdéskörre lett, egyebek mellett szakpolitikai és társadalomtudományi elemzések példatára is, annak tesztjeként, miképp lehetséges összképet formálni az állampolgári jogok, választópolgári attitűdök, emberi jogok narratívái mellett vagy ellen. Ennek háttérében a belső társadalmi változásokat külső erővel fenyegető „támadás” és „jogos védekezés” ideológiája áll, melyek a nemzetközi migrációs kérdésekben a „fejlődés” perspektíváit a nemzetállami bezárkózás téziséhez láncolják, szemben a rendszerváltás folyamatában egyre gyengülni látszó polgári szolidaritás, felelősségvállalás vagy morális megnyilvánulások trendjeivel. A magyar kormányzati hangadó körök Európa-ellenes kinyilatkoztatásai, a magyar kilépés képzetének „belengetése” nemcsak a jobboldali társadalmi erők eszköztárához tartozik, hanem a migráns-ellenesség társadalmi közérzetének fokozásával kifejezetten az erősödő hitleri Németország kommunikatív intézményrendszeréhez közeledni próbálkozást jelzi előre, nem csupán a hivatalos kormányzati médiákban, hanem az Európa-ellenes és toleráns értékrendekkel szemben is.

Abstract

In this study I focused to the several initiatives (addresses empirical or conceptual opportunities and recent explorations) in understanding how migration flows, policies, and official/civil debates relate,

move, reveal or clash with other important discords in Hungarian Society. The Hungarian Government is using different methods aiming to suppress civil society activities in the questions of migrants movements in this period (arms organisations, local issues, institutional level, media-policy and other manipulations) by the level of conspiracy theory. Several legal acts were passed during recent years, intended to prosecute and forbid those local organizations that are stigmatised as „foreign agents” or „undesired” organisations, „Europeans”, „retro-communists”, „extremist-left protests”. Moreover, there are attempts to influence public opinion regarding the mission of certain NGOs (subvented by Found Soros or Norwegian Government), but in parallel with this phenomenon, the system of (party)state grant distribution has also become strictly selective, says-so organic differences between foreign colonialist, and state-centered national agents. Competitive, cooperative, transformative, or mutually constitutive relations of marked ruptures in society will be explored and explained. Further, the field of migration analyses has obvious cross-currents with interdisciplinary point of view on social inequalities, Human Rights narratives, regimes of citizenship, practices of social exclusion and inclusion, and other key concepts capturing pronounced or disguised social ruptures on the internal space of national society. International migrants efforts to limit the activities of lo-

cal non-governmental organizations independent from the state that in Hungary and to discredit them in the eyes of the society is not something new. Although there were times during the system-changing period when the third sector in Hungary did indeed develop, the perspective is now bleak, especially in the context of the 2015 protests. The event is bringing together prominent representatives of Hungarian Government to discuss against Europe: how aforementioned restrictions affected their manouver is right, and what strategies can be adopted in order to survive, in decrets anti-migrational questions or ideological borders of the new national co-operation programs, extremely forced by the official media, and finally against Europe of tolerancy.

Olvasmányok

A bevándorló nők élettörténeti perspektívái. *Korfa*, népesedési hírlevél, KSH Népeségtudományi Kutató Intézete, Budapest, 2007/3-4.

A bizonyítás bizonytalanságáról. (A Menedékjogi Törvény 1997). *Oltalomkeresők*, a Menedék Egyesület hírlevele a nemzetközi migrációról. 2000. augusztus. VI. évf. 8. szám.

„A multik köpni-nyelni nem tudtak” – kik támadják Magyarországot? Interjú, HVG, 2012. június 12. Forrás: http://hvg.hu/itthon/20120622_kik_tamadtak_magyarorszagot

A.Gergely András szerk. 2002 *A nemzet antropológiája*. Új Mandátum Kiadó, Budapest. On-line: <http://mek.oszk.hu/06800/06812>

Árendás Zsuzsa – Szeljak György szerk. 2014 *Vándorló tárgyak. Bevándorlók tárgykultúrája Magyarországon*. Tabula könyvek 12. Néprajzi Múzeum, Budapest.

Bakk Miklós 2015 *Krisztus és a regisztráció*. Fő tér, Erdélyi Médiatár Egyesület, Kolozsvár. On-line: http://foter.ro/cikk/aregistracio?utm_source=foter_ro&utm_medium=link&utm_campaign=foter_ro_201509

Bene Márton 2014 Békemenet és médiadiskurzus. MTA TK Politikatudományi Intézet, *Studies in political science*, 60 oldal. ISSN 2062-3119 ; 2014/1; <http://real.mtak.hu/18880/>

Bernáth Gábor – Messing Vera 2015 Bedarálva. A menekültekkel kapcsolatos kormányzati kampány és a tőle független megszólalás terepei. *Médiakutató*, XVI. évf. 3. szám, www.socio.mta.hu/bernath-gabor-messing-vera-2015-bedaralva

Bevándorlás Magyarországra. Szerk. Tóth Pál. Kisebbségkutatás könyvek, Lucidus Kiadó, Budapest.

Boglár Lajos 2001 Egy kultúra esti és nappali arca. A guarani eset. In *A kultúra arcai*. Napvilág Kiadó, Budapest. Elérhető: <http://dev.skool.hu/index.php/128-tarsadalmi-tanulmanyok-alapkepzes/25-a-kultura-arcai-ii-olvasmanyok>

- Brunner, Otto - Conze, Werner - Koselleck, Reinhart (szerk.) 1999 *A demokrácia*. Ford. Tegledi Csetri Áron és Balogh Brigitta. Józsefvárosi Műhely Kiadó, Budapest.
- Czakó Ágnes – Giczi Johanna – Sik Endre szerk. 2010 *Piachely, KGST-piac, emberpiac*. ELTE TáTK, Budapest.
- Csepeli György 2015 *A másokban próbáljuk önmagunk tükrét látni. /Parászka Boróka interjúja/. Erdélyi Riport, 2015. 10. 12. Elérhető: <http://erdelyirport.ro/interju/a-masikban-probaljuk-onmagunk-tukret-latni>*
- Dánél Móna szerk. 2010 *Idegenek a kertemben. Bevándorlás és integráció Európában*. Palántír Vizuális Antropológiai Alapítvány, Budapest.
- Edelman, Murray 2011 A politikai hírek kétértelműségei. In Angelusz et al. szerk. *Média – nyilvánosság – közvélemény*. Gondolat Kiadó, Budapest 452-453. old.; http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0050_Angelusz_es_masok_szerk_Media-nyilvanossag-kozvelemeny/adatok.html /
- Eisenstadt, Shmuel Noah 1968 *The Political Systems of Empires*. Reviewed by Eric R. Wolf. New York: The Free Press of University of Michigan. <https://www.questia.com/library/89142614/the-political-systems-of-empires>
- Eredményesebb migrációkezelés: az európai migrációs stratégia*. Brüsszel, 2015. május 13. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4956_hu.htm
- Ferge Zsuzsa 1999 A civilizációs folyamat fenyegetettsége. /Akadémiai székfoglaló, 1998/. *Magyar Tudomány*, 10:1153-1169.
- Földessy Edina 2014 Az otthon látképe. Látás, belelátás és láttatás egyiptomi és közel-keleti bevándorlók tárgykultúrájában. In Árendás Zsuzsa – Szeljak György szerk. *Vándorló tárgyak. Bevándorlók tárgykultúrája Magyarországon*. Tabula könyvek 12. Néprajzi Múzeum, Budapest, 229-280.
- Gyulavári Tamás – Kállai Ernő szerk. 2010 *A jövevényektől az államalkotó tényezőkhöz. A nemzetiségi közösségek múltja és jelene Magyarországon*. Az Országgyűlési Biztos Hivatala, Budapest.
- Hankiss Elemér 1985 Nemzetvallás. In Kovács Ákos szerk. *Monumentumok az első háborúból*. Népművelési Intézet – Múcsarnok, Budapest, 36-48.
- Hárs Ágnes – Tóth Judit szerk. 2010 *Változó migráció – változó környezet*. MTA Nemzeti-etnikai Kisebbségkutató Intézet, Budapest.
- Horváth Csaba 2004 A civil társadalom és a demokrácia. (A Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület látószögéből). *JURA*, 2:44-52.
- Horváth István – Anghel, Remus Gabriel 2009 Migration and Its Consequences for Romania. *Südosteuropa*, /Migration: Auswirkungen auf die Sendeländer – tematikus szám/, (57) 4:386-403.

- How immigrants experience integration in 15 European cities. Immigrant citizens survey.*
Thomas Huddleston – Jasper Dad Tjaden and Louise Callier support. King Baudouin Foundation – Migration Policy Group, Brussels, may 2012.
- Ilyés Sándor – Peti Lehel – Pozsony Ferenc 2008 *Lokális és transznacionális csángó életvilágok.* Kriza János Társaság, Kolozsvár.
- Immigropoly.* Játék a vándorlásról. www.ittvagyunk.eu
- Iványi Gábor 2015 *Ez történik nálunk. Menekültek.* A Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség heti beszámolója (elektronikus hírlevél, mail-közleménysorozat).
- „akirály”, www.444.hu 2015 Orbán Viktor szerint összeesküvők árulták el Európát. <http://444.hu/2015/10/30/orban-viktor-szerint-osszeeskuvok-arultak-el-europat>
- Jogosítvány külföldieknek.* Oltalomkeresők, a Menedék Egyesület hírlevele a nemzetközi migrációról. 2001. január. VII. évfolyam 1. szám.
- Juhász Antal szerk. 1999 *Migráció és anyagi kultúra a Duna-Tisza közén. Táj és Népi Kultúra 2. a JATE Néprajzi Tanszékének kiadvány-sorozata, Szeged – Szabadka, 177 oldal.*
- Kerék Eszter – Szuhay Péter szerk. 2014 *Az otthon tárgyai. Képeskönyv a magyarországi bevándorlók tárgykultúrájáról. MaDok füzetek 9. Néprajzi Múzeum, Budapest.*
- Kerék Eszter 2015 Röszei pillanatkép. (Fotóesszé). *Tabula*, (16) 1-2. On-line: http://tabula.neprajz.hu/neprajz.07.16a.php?bm=1&as=419&kr=A_10_%3D%222015%2016%281-2%29%22
- Kolozsi Ádám 2016 *Portyázó hordák vagy száműzöttek? Index.hu, március 9.* http://index.hu/belfold/2015/09/04/portyazo_hordak_menekultek_illegalis_bevandorlok/
- Koselleck, Reinhart 1992: Einleitung. Volk, Nation, Nationalismus, Masse. In Brunner, Otto – Conze, Werner – Koselleck, Reinhart (Hrsg.) *Geschichtliche Grundbegriffe. Historisches Lexikon zur politisch-sozialen Sprache in Deutschland.* Klett-Cotta, Stuttgart, Band 7:141-151. (Magyarul: Nép, nemzet, nacionalizmus, tömeg. *Korall*, 37. /2009/ november), 5-15. On-line: www.epa.oszk.hu/00400/00414/00028/pdf/korall_37_005-015.pdf
- Koselleck, Reinhart 1998 [1994] Ellenségfogalmak. Fordította Szabó Márton. In Szabó Márton (szerk.) *Az ellenség neve.* József Műhely Kiadó, Budapest, 12-23.
- Koselleck, Reinhart 2003 [1975] Az aszimmetrikus ellenfogalmak történeti-politikai szemantikája. Fordította Szabó Márton. In Reinhart Koselleck: *Elmúlt jövő. A történeti idők szemantikája.* Atlantisz Kiadó, Budapest, 241-298.
- Koudela Pál – Yoo, Jinil 2015 A magyar rokonság tudatának szerepe a dél-koreai kollektív identitásban. *Kultúra és Közösség*, 3:29-38.
- Kováts András – Rónai Gergely szerk. 2009 *Bevándorló Budapest.* Menedék Egyesület, Budapest.

- Kováts András szerk. 2013 *Bevándorlás és integráció. Magyarországi adatok, európai indikátorok*. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, Budapest.
- Kováts András et al. 2015 *Az Európába irányuló és 2015-től felgyorsult migráció tényezői, irányai és kilátásai*. A Magyar Tudományos Akadémia Migrációs Munkacsoportjának elemzése, illetve a hozzá tartozó további konkrét térségi háttér tanulmányok. Letölthetők: http://mta.hu/mta_hirei/az-europaba-iranyulo-es-2015-tol-felgyorsult-migracio-tenyezoi-iranyai-es-kilatasai-137008/
- Lányi András 2015 *Tíz pont a bevándorlókról – Vagy mi megyünk oda (segíteni), vagy ők jönnek ide (lakni)*. *Mandiner*, 2015. szept. 10. On-line: http://mandiner.hu/cikk/20150831_lanyi_andras_a_zurzavar_fele_migracio_es_mi_vii
- Lányi András 2015 *Még egyszer a migrációról. Válasz Szántó Dianának*. *Mandiner*, 2015. szept. 29. http://mandiner.hu/cikk/20150929_lanyi_andras_meg_egyszer_a_migracirol_valasz_szanto_diananak
- Lentner Csaba – Tóth Gy. László – Zárug Péter Farkas 2012 *Kik támadják Magyarországot és miért?* Kairosz, Budapest.
- Losoncz Miklós 2015 Németország és a menekültkérdés. *Élet ÉS Irodalom*, 40. szám, (2015. okt. 2.), 5.
- Marsovszky Magdolna 2015 *Nemzetisten és ariozófia. Az árja népiségtudat újpogány istensége és annak messianisztikus antiuniverzalizmusa, a nemzet szakralizálása*. (30) 1. On-line: <http://www.egyhaziforum.hu/index.php/folyoirat/9-folyoirat/cikkek/sulypont/348-nemzetisten-es-ariozofia>.
- Marsovszky Magdolna 2011 Magyar identitás kontra nem magyar identitás I. és II. rész. *Galamus*, 2011. 06. 12 és 13., elérhető itt: http://oswt.galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=74093:magyar-identitas-kontra-nem-magyar-identitas-i-resz-73314&catid=9&Itemid=134 ; http://oswt.galamus.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=74156:magyar-identitas-kontra-nem-magyar-identitas-ii-resz-73377&catid=9&Itemid=134
- Marsovszky Magdolna 2013 Antiszemitizmus és nemzeti áldozati mítosz. *Beszélő*, 05. 20. <http://beszelo.c3.hu/onlinecikk/antiszemitizmus-es-nemzeti-aldozati-mitosz>.
- Mautner Zsófia – Nagy Balázs 2012 *Így főzünk mi. Messziről jött budapestiek*. Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület, Budapest.
- Meliá, Bartolomeu S. J. 1981 El modo de ser guarani en la primera documentación jesuita (1594–1639). *Revista de Antropología*, XXIV: 1-28. São Paulo, USP.

- Montoya, Antonio Ruiz de /1639/ 1892 *Conquista espiritual hecha por los religiosos de la Compañía de Jesús en las provincias del Paraguay, Paraná, Uruguay*. Publisher Imprenta del Corazón de Jesús. Bilbao. Első és további kiadása is megtekinthető itt: <https://www.google.hu/search?tbm=bks&hl=hu&q=Conquista+espiritual+hecha+por+los+religiosos+de+la+>
- Nagy Terézia 2010 *Kötődések és kudarcok. A kapcsolatok és kapcsolati kudarcok szerepe az integrációban. Egy menekültek körében végzett terepmunka eredményei*. Doktori (PhD) értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Szociológia Doktori Iskola. <http://phd.lib.uni-corvinus.hu/437/>
- Olson, Mancur 1993 *The Logic of Collective Action*. In Richardson, Jeremy J. ed. *Pressure Groups*. Oxford University Press, Oxford – New York – Toronto, 23-37.
- Orbán morális érvei meg a valóság. *Magyar Narancs*, 2014. aug. 27. <http://magyarnarancs.hu/belpol/orban-moralis-ervei-meg-a-valosag-91512>
- Popper, Karl R. 2001 *A nyitott társadalom és ellenségei*. Balassi Kiadó, Budapest.
- Radtke, Frank-Olaf 1997 *Az idegenség konstrukciója a multikulturalizmus diskurzusában*. In Feischmidt Margit szerk. *Multikulturalizmus*. Osiris Kiadó, Láthatatlan Kollégium, Budapest. http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/multikulturalizmus/pages/003_az_idegenség_konstrukcioja.htm
- Rich, Paul – Merchant, David 2003 *Policy Studies and Civil Society: A Centennial Debate*. *Policy Studies Journal*, Vol. 31. Nr. 3:VII-XII.
- Sik Domonkos 2008 *Szocializáció és állampolgári szocializáció a habermasi társadalomelmélet tükrében*. In *Kötő-Jelek 2007*. Az ELTE Társadalomtudományi Kar Szociológia Doktori Iskolájának Évkönyve, Budapest, 47-67.
- Sik Endre 2011 *A transznacionális migráció jellemzői*. In *A migráció szociológiája 2*. Online forrás 36-46.
- Sik Endre /válogatta és szerkesztette/ 2011 *A migráció szociológiája 2*. ELTE TÁTK, Budapest, Támop. http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/0010_2A_15_Sik_Endre_Migracio_szociologiaja_2_Valogatta_es_szerk_Sik_Endre/index.html
- Sik Endre 2000 *KGST-piacok és feketemunka – Magyarország 1999*. Tárki, Budapest. www.mtakti.hu/doc/HiddenEcon/Sik.pdf
- Szabó Márton 1998. *Politikai tudásemelvények: szemantikai, szimbolikus, retorikai és kommunikatív-diszkurzív értelmezések a politikáról*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Szántó Diana 2015 *Öt pont a menekültekről*. Vita Lányi Andrással. http://mandiner.hu/cikk/20150928_szanto_diana_ot_pont_a_menekultekrol_vita_lanyi_andrassal

- Szarka László 2015 Államépítő nacionalizmus. Interjú, november 2. *Klubrádió*, Szunyogh Szabolcs műsora, 21:00 – 22:00. On-line: <http://www.klubradio.hu/klubmp3/klub20151102-205851.mp3> ; <http://www.klubradio.hu/klubmp3/klub20151102-212850.mp3>
- Szirmai Éva – Újvári Edit szerk. 2009 *Nemzetiségi – nemzeti – európai identitás*. Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézete, Szeged.
- Szósztátyár* – Vásárhelyi Máriaival a Fidesz-nyelvről. *Klubrádió*, 2015. nov. 06. 14:00-15:00. Szerk. Nauman Gábor – Kálmán László. <http://www.klubradio.hu/klubmp3/archiv/20151106/klub20151106-135855.mp3>
- Tarrósy István – Glied Viktor – Vörös Zoltán szerk. 2014 *Migrációs tendenciák napjainkban. A 21. század migrációs folyamatainak tanulmányozásához*. IDResearch – Publikon Kiadó, Pécs.
- Tokaji Dóra 2012 Ismertető *Reinhart Koselleck 2003 Elmúlt jövő*. A történeti idők szemantikája c. kötetéről. Ösvények, 1:1-6. www.epa.oszk.hu/02200/.../pdf/EPA02284_Osvenyek_2012_01_Tokai.pdf
- Tuka Ágnes – Tarrósy István szerk. 2010 *Borderless Europe. Challenges – Opportunities*. IDResearch – Publikon, Pécs.
- Udvarhelyi Éva Tessa 2007 *Vándorok kultúrák között. Az interkulturális tanulásról külföldre készülő fiataloknak*. Artemisszió Alapítvány, Budapest.
- Vásárhelyi Mária 2015 A nyelv azé, aki megműveli. Finkelstein = Goebbels 2.0. *Élet ÉS Irodalom*, LIX. évfolyam, 40. szám, 2015. október 2. http://www.es.hu/vasarhelyi_maria;a_nyelv_aze_aki_megmuveli;2015-10-01.html
- Végh Endre 2015 Elvisznek a migránsok. *Egyházforum*, október. <http://www.egyhazi-forum.hu/index.php/vilag-nezet/356-elvisznek-a-migransok>
- Wetzel Tamás 2011 *A bevándorlás kérdése Magyarországon*. Publikon Kiadó, Pécs – Budapest.
- White, Hayden 2001 A történelem poétikája. *Aetas*, 1:134-164; valamint A történelem elbeszélése. Történeti szövegek narrativista értelmezése a „nyelvi fordulat” után. In Thomka Beáta szerk. *Narratívák 4. A történelem poétikája*. Kijárat Kiadó, Budapest, 2000. On-line ismertetés: <http://epa.oszk.hu/00800/00861/00022/2002-2-3-25.html>
- Winkler Lajos 2015 Veszélyes idegenek. *Egyházforum*, szeptember. <http://www.egyhazi-forum.hu/index.php/vilag-nezet/343-veszelyes-idegenek>
- Ziegler Dezső Tamás 2015 *Menekültkérdés: verseny a szavazók megnyeréséért vagy valóban tömegek akarnak Magyarországra jönni?* <http://jog.tk.mta.hu/blog/2015/07/menekultugyverseny>

http://hvg.hu/itthon/20150716_Ime_az_első_sikeruzenet_a_kormány_új_plak

ARC plakátkiállítás, 2015.

1. díj – Kelemen Orsolya: Magyar feeling. ARC plakátkiállítás, 2015.

http://hvg.hu/kultura/20150911_Olimpiai_karikak_szogesdrotbol_ARC_plakat

A. GERGELY ANDRÁS

2010: kolbász

2015: szögesdrót

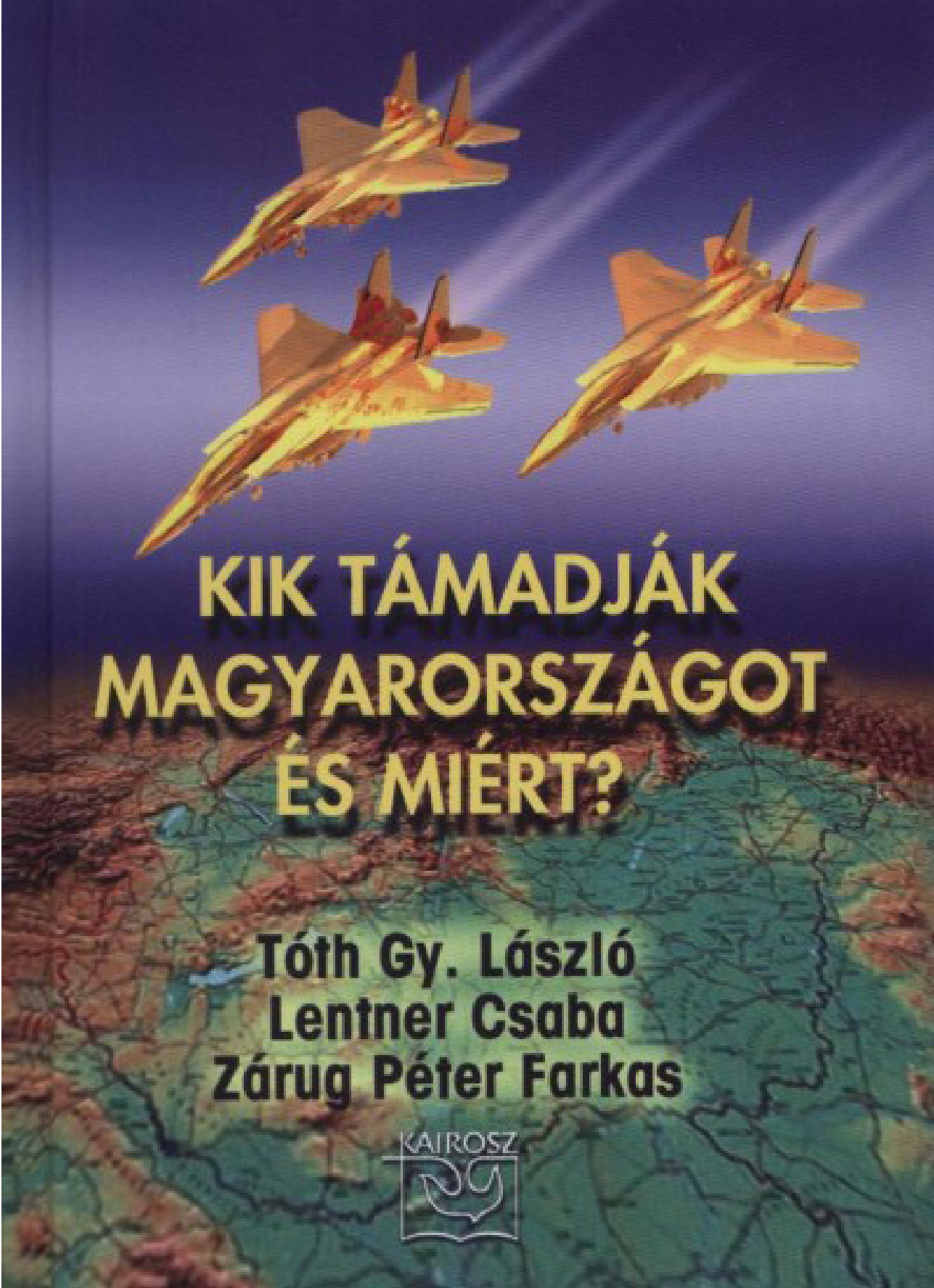
Orbán által ígért kerítések

MKKP & VASTAGBŐRBLOG INFORMÁCIÓ

**HA MAGYARORSZÁG MINISZTERELNÖKE VAGY,
BE KELL TARTANOD A TÖRVÉNYEINKET!**

A. GERGELY ANDRÁS

**KIK TÁMADJÁK
MAGYARORSZÁGOT
ÉS MIÉRT?**

**Tóth Gy. László
Lentner Csaba
Zárug Péter Farkas**

